

Motion till riksdagen 2013/14:Fi5

av Peter Eriksson m.fl. (MP)
med anledning av prop. 2013/14:133

Direktupphandling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad offentlighet och insyn i direktupphandlingar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydliga riktlinjer för direktupphandlingar.

Motivering

I propositionen höjs gränsen för direktupphandlingar (det vill säga inköp som kommuner, stat och landsting kan göra utan offentlig information och förfrågning och med minskade möjligheter till överprövning) från cirka 270 000 kronor till cirka 505 000 kronor. Regeringens avsikt med förslaget är att minska myndigheternas administration och göra det möjligt för dem att göra de större upphandlingarna än bättre. Samtidigt minskar öppenheten, och vi befarar att förslaget kommer att få negativa effekter för företagandet i Sverige.

I Sverige har 96 procent av företagen färre än tio anställda. Många av de små företagen lever på att sälja varor och tjänster till offentlig sektor. Det kan handla om allt från enstaka föreläsningar och utbildningsdagar till byggtreprenader, it-tjänster, serviceentreprenader och omsorgstjänster. Totalt sett köper den offentliga sektorn varor och tjänster för mer än 500 miljarder kronor årligen, varav en större del är sådana upphandlingar små och medelstora företag omfattas av. Redan i dag är 73 procent av all upphandling direktupphandlingar. Det är många kontrakt.

Förslaget om att höja gränsen riskerar att leda till att tjänstemannen i ökad grad väljer sina invanda kontakter, ber dem lämna anbud och sedan tar det mest eftertraktade utan att andra företag kunnat vara med och konkurrera, då de ju inte haft någon som helst kunskap om upphandlingen. Kommunen eller

Fel! Okänt namn på

landstinget riskerar då att slå undan benen för växande småföretag och att ensidigt gynna etablerade aktörer.

Förslaget kommer kort efter det att EU-kommissionen presenterat sin första rapport om insatserna mot korruption i de 28 medlemsländerna och där avseende Sverige lyft fram behovet av att införa tvingande regler för att säkra insyn och offentlighet i avtalsförhållanden mellan offentlig och privat sektor. Regeringsförslaget går helt i motsatt riktning.

För närvarande är Sverige är ett av världens minst korrupta länder. En bidragande orsak till det är sannolikt att vi har valt att reglera offentlig upphandling även under de värden som EU-direktivet anger. Även om Almega och Miljöpartiet de gröna inte är överens i frågan om beloppsgränsen för direktupphandling så är vi eniga om vikten av transparens dels för att minska risken för korruption, dels för att man därigenom öppnar upp den offentliga marknaden för fler aktörer.

Miljöpartiet de gröna anser, liksom näringslivet i Sverige, att svenskt företagande mår bra av och gynnas av att ohederlighet, fusk och mygel bekämpas, så att alla företag kan konkurrera med varandra på lika villkor. För att uppnå detta anser vi att ett antal åtgärder behöver vidtas när det gäller de offentliga upphandlingarna.

Krav på tydliga riktlinjer

Av regeringsförslaget framgår att kommunen eller den statliga myndighet som gör upphandlingar ska ha riktlinjer för hur direktupphandlingarna ska gå till. Vi vill att det ska finnas krav om publicering och insyn i ekonomiska transfereringar men också att den upphandlande enheten aktivt ska arbeta för att underlätta för små och medelstora företag att lämna anbud. Av riktlinjerna ska framgå krav på uppföljning. Vad som här anförs om krav på riktlinjerna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Krav på offentlighet och insyn

I regeringens förslag ingår en dokumentationsplikt för upphandlingar över 100 000 kronor. Denna dokumentation är bra för att underlätta den interna uppföljningen och för statistiska ändamål. För att leverantörerna ska få kännedom om aktuella affärer och för att motverka korruption är dock en dokumentation i efterhand inte någon större hjälp. För en bättre konkurrens på marknaden och för att samtidigt minska risken för korruption krävs att upphandlande myndighet annonserar kommande inköp. Denna annonseringsplikt bör lämpligen träda i kraft vid det belopp som nämns som gräns för dokumentationsplikten och annonseringen kan ske på myndighetens officiella hemsida. Vad som här anförs om ökad offentlighet och insyn bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Om dessa reformer genomförs är vi övertygade om att risken för korruption och oegentligheter minskar i Sverige och att vi kan fortsätta att vara ett förhållandevis hederligt land.

Stockholm den 1 april 2014

Peter Eriksson (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Gunvor G Ericson (MP)